

съ цѣль отредѣ *Кел-Хасанъ-Паша* отъ къмъ Орхание. Той, майора, пожертвувалъ ротата, която бѣ въ Вратца и която прѣзъ нощта отъ гърмежа на вратчанскитѣ възстанници бѣ се уплашила и смързнала въ хана на *Стефанаки Савозъ*. Той, майора, е допустналъ, че тази рота е обезоръжена и исклана отъ вратчанскитѣ възстанници, за това и никакво распореждане не е направилъ за нейното спасение, а гледалъ само да изолира бунтовниците на Милень камъкъ отъ вратчанскитѣ възстанници.

II-и отдѣлъ. Отъ страницитѣ 425—436 на този отдѣлъ, читателя вижда края на битката и нейнитѣ жертви; прѣмѣстванието на четата отъ *Милень камъкъ* на *Вислецъ*; нощното сблъскване между бунтовницитѣ и мъртвата турска стража; кавказката лукавщина на черкезитѣ съ цѣль да побъркатъ хода на бунтовническата чета; раздѣлата на живитѣ бунтовници съ мъртвитѣ и раненитѣ. Автора прави смѣтка на убититѣ, раненитѣ, изгубенитѣ и избѣгалитѣ момчета; и най-послѣ читателя вижда бунтовническата дружина на *Вислецъ* че иде, пие, весели се, а Войновски учи момчетата на военни упражненія. За всичко туй автора вкратцѣ, но живо и вѣрно е расказалъ. Сцената за раздѣлата на здравитѣ момчета съ раненитѣ и съ труповетѣ на убититѣ си другари е дълбоко трогателна. Автора се е спрѣлъ на минута върху настроението на войводата, когато той се отдѣля отъ раненитѣ и убититѣ бунтовници и съ единъ размахъ на перото си хвърля силна свѣтлина върху неговата чиста поетическа душа. Това показва, че автора си вспомнилъ, че той пише не само историята на бунтовническа чета, но и биографията на челоуѣка, съ името на когото е озаглавилъ литературния си трудъ. Отбѣлженитѣ страници (425—430) по съдържанието си сж твърдѣ любопитни, а по художествеността си сж прѣкрасни. Тѣ принадлежатъ къмъ ония страници, които сж само четатъ, а не и критикуватъ.

Слѣдъ тѣхъ слѣдватъ страницитѣ 431—439. Противъ съдържанието, а не противъ художествеността на тѣзи страници, има много да възразимъ, но за сега ще кажемъ толкова, колкото да поправимъ изопаченитѣ факти и да оправдаемъ незаслужено оскърбенитѣ личности. Автора напуша *Вислецъ*, заедно съ читателитѣ си лети на „всѣхъ парусахъ“ къмъ Вратца. Бърза автора да надзърне въ Вратца. „виновницата за тѣхното дохождане на *Вислецъ*“; но да не мислите, че това негово бързание има за цѣль да расказва на читателитѣ си истинскитѣ причини, по които вратчанци не можаха да дадатъ помощ на Ботевата чета. О не, той бърза не да раскрие причинитѣ на това, а да избѣлва всичката си руссофобска жлъчъ по адресатъ на Заимова, когото автора мрази и ненавижда. Върху фактитѣ, расказани на страницитѣ 431—439, има да възразимъ слѣдующето :

1) Не е вѣрно, че въ Вратца е имало петима апостоли-революционери. Тѣ бѣха само двама: Георги Апостоловъ и Стоянъ Заимовъ.

2) Обрѣтеновъ сѣдѣше въ Вратца, като на гости Апостолову и Заимову, защото неговото окръжие се показа хладнокрѣвно къмъ